

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., dnia 7 stycznia 2020 r.

PS-V.431.11.2019.JKed

Pani
Dominika Konieczna
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
Trzciel

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 ze zm.) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 7 listopada 2019 r. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzcielu (ul. Plac Zjednoczenia Narodowego 9, 66-320 Trzciel) w zakresie przyznawania świadczeń wychowawczych, terminowości przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych za okres od 1 sierpnia 2019 r. do 30 września 2019 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Joanna Kędzior* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 251-1/2019 z dnia 28 października 2019 r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Wioletta Suska-Antkowiak* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 251-2/2019 z dnia 28 października 2019 r. - członek zespołu kontrolnego

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 24 października 2019 r. (znak: PS-V.431.11.2019.JKed).

Jednostka kontrolowana realizowała zadanie zlecone na podstawie:

- Zarządzenia Nr 122/2016 Burmistrza Trzciela z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej do realizacji zadań z zakresu świadczenia

- wychowawczego na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Uchwały Nr XVIII/147/2012 Rady Miejskiej w Trzcielu z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie zmiany statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu,
 - Zarządzenia Nr 2/2016 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu,
 - Zarządzenia nr 123/2016 Burmistrza Trzciela z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie: upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (Zarządzenie obejmuje upoważnienie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach świadczenia wychowawczego oraz pracowników na wniosek Kierownika Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego, w tym jednego pracownika do wydawania decyzji administracyjnych),
 - Zarządzenia nr 243/2017 Burmistrza Trzciela z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie upoważnienia pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań z zakresu świadczenia wychowawczego;
 - Zarządzenia nr 57/2019 Burmistrza Trzciela z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie: upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (Zarządzenie obejmuje: 1) upoważnienie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań i wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji w sprawach świadczenia wychowawczego oraz przekazywania informacji; 2) upoważnienie pracowników na wniosek Kierownika Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego i wydawania rozstrzygnięć, z wyłączeniem decyzji oraz do przekazywania informacji; 3) pracownika zatrudnionego na stanowisku starszego inspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego do prowadzenia postępowań i wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego oraz do przekazywania informacji).

Nadzór nad prawidłową realizacją powyższych zadań w okresie objętym kontrolą sprawował Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu, który posiadał upoważnienie na mocy Zarządzenia nr 57/2019 z 18 czerwca 2019 r.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych, terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych oraz prawidłowość sporządzania sprawozdawczości - *oceniono pozytywnie z uchybieniami.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia wychowawcze, czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia wychowawcze oraz czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie wychowawcze próbowano ustalić:

1. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń wychowawczych posiada stosowne upoważnienie?*

Z wyjaśnień wniesionych przez Kierownika OPS w Trzcielu wynika, że zadania wynikające z ustawy w okresie kontrolowanym realizują 4 osoby. Kierownik Ośrodka i jeden z pracowników posiadają upoważnienie do prowadzenia postępowań i wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego oraz do przekazywania informacji. Dwóch pracowników posiada stosowne upoważnienia (upoważnienia w aktach kontroli) do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego i wydawania rozstrzygnięć, z wyłączeniem decyzji oraz do przekazywania informacji.

Nowelizacja przepisu dotyczącego upoważnień wydawanych przez organ właściwy - art. 10 ust 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.) – oznacza konieczność odpowiedniej aktualizacji wydanych wcześniej pracownikom upoważnień. Wszystkim pracownikom realizującym w okresie kontrolowanym zadania związane z prowadzeniem postępowań w zakresie świadczenia wychowawczego upoważnienie zostało zaktualizowane, w myśl powyższego przepisu i wydane w czerwcu 2019 r. z mocą obowiązywania od 1 lipca 2019 r.

Zatem wszyscy pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzcielu wykazani jako realizujący ustawę posiadają stosowne upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń wychowawczych.

2. Zasadność przyznawania świadczenia wychowawczego.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana przyznawała świadczenia wychowawcze zgodnie z obowiązującymi przepisami?*

Z danych przekazanych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z zakresu świadczenia wychowawczego za wrzesień 2019 r. wynika, że w jednostce kontrolowanej we wrześniu br. świadczenie wychowawcze przysługiwało dla 977 dzieci. Ogółem we wrześniu br. w gminie wypłacono 1.024 świadczenia wychowawcze (w tym 1.002 za bieżący miesiąc) – łącznie na kwotę 507.840 zł (w tym należnych za bieżący miesiąc – na kwotę 497.979 zł). W gminie nie wypłacono świadczeń w formie rzeczowej. Na ostatni dzień września 2019 r. w gminie nie było należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 30 rodzin pobierających świadczenie wychowawcze (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2019 r., co 20 teczkę z listy osób, którym we wrześniu 2019 r. wypłacono świadczenia wychowawcze). Łącznie osoby te pobierały świadczenie wychowawcze na 48 dzieci, w tym:

- dla 28 dzieci, na które świadczenie przyznane było na mocy decyzji administracyjnych wydanych przed zmianą przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która zaczęła obowiązywać od 1 lipca 2019 r.
- dla 20 dzieci, na które świadczenie wychowawcze zostało przyznane na podstawie wniosków złożonych od 1 lipca 2019 r., tj. po zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dokonanej ustawą z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 924)

Stwierdzono, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Skontrolowane decyzje (wydane przed zmianą przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która weszła w życie 1 lipca 2019 r.) oraz informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego (wydane po 1 lipca 2019 r., tj. po wejściu w życie zmian do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci) wydano w oparciu o kompletne wnioski.

Reasumując - Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcielu przeprowadził postępowania w sprawie przyznania świadczeń wychowawczych z należytą starannością, przyznając świadczenia osobom wychowującym dziecko zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

3. Terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Liczba wydanych informacji o przyznaniu świadczenia w stosunku do liczby informacji skontrolowanych.*

Miernik 2: *Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych w stosunku do liczby skontrolowanych informacji o przyznaniu świadczenia.*

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 30 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2019 r.), którym we wrześniu br. wypłacono świadczenia wychowawcze. Średni czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku wynosił:

- 28 dni w przypadku wniosków złożonych w 2018 r., tj. w trakcie obowiązywania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przed zmianą dokonaną 1 lipca 2019 r. (wówczas terminy określone w przepisach stanowiły, że wnioski złożone do końca sierpnia 2018 r. powinny zostać rozpatrzone i świadczenie powinno być wypłacone do 31 października 2018 r., a wnioski złożone we wrześniu 2018 r. powinny być rozpatrzone, a świadczenie wypłacone do 30 listopada 2018 r.). Stwierdzono, że wszystkie skontrolowane wnioski zostały rozpatrzone bez przekroczenia terminu określonego w przepisach ustawy obowiązujących przed zmianą dokonaną od 1 lipca 2019 r.

Świadczenia przyznane na mocy decyzji administracyjnych zostały wypłacone we wrześniu 2019 r. zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie i decyzjach (do 20. dnia miesiąca).

- 15,9 dni w przypadku wniosków złożonych od 1 lipca 2019 r., tj. w trakcie obowiązywania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2019 r. (zgodnie z brzmieniem przepisów ustawy zmienionej od 1 lipca 2019 r. wnioski złożone w okresie lipiec – sierpień 2019 r. muszą być rozpatrzone do końca października 2019 r.).

Wszystkie skontrolowane informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego rozpatrzone zostały w terminie określonym w przepisach ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2019 r.

Wypłaty świadczeń wychowawczych przyznanych na podstawie skontrolowanych wniosków złożonych od 1 lipca 2019 r. nastąpiły zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie i informacjach o przyznaniu świadczenia (do 20. dnia miesiąca).

4. Prawidłowość sporządzania sprawozdawczości.

Kryterium: legalność i rzetelność.

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana rzetelnie, prawidłowo i terminowo sporządzała sprawozdania z realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego?*

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdanie o symbolu SW-G zamieszczone w CAS, sporządzone za wrzesień, wg stanu na 30 września 2019 r., z terminem przekazania do wojewody do 10. października 2019 r. Z historii zmian sprawozdania, wynika że OPS w Trzcielcu przekazał przedmiotowe sprawozdanie za pośrednictwem CAS terminowo, tj. 10 października 2019 r. o godz. 10:49.

Dane przedstawione w sprawozdaniu za wrzesień 2019 r. w trakcie kontroli zostały poddane analizie w zestawieniu z przedłożonymi raportami – rejestrami złożonych we wrześniu 2019 r. wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i rejestrem wydanych we wrześniu 2019 r. informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego. W sprawozdaniu jednostka kontrolowana podała, że do 30 września 2019 r. złożono 33 wnioski o przyznanie świadczenia. Z przedłożonego kontrolującym rejestru wniosków (wygenerowanego 06.11.2019 r.) wynika, że we wrześniu 2019 r. złożono 33 wnioski. Zatem dane te są zgodne z wykazem wniosków. W sprawozdaniu jednostka kontrolowana podała, że od 1 września do 30 września 2019 r. wydano 34 informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego. Kontrolującym przedłożono raport wydanych we wrześniu informacji o świadczeniu wychowawczym (33 pozycje). Niezgodność raportu ze sprawozdaniem dotyczy jednej informacji. W wyjaśnieniu złożonym kontrolującym, kierownik OPS podaje, że w sprawozdaniu za wrzesień 2019 r. błędnie wpisano do liczby informacji o przyznaniu świadczenia również jedną decyzję o uchyleniu prawa do świadczenia wychowawczego.

Liczbę wypłaconych świadczeń wychowawczych – 1.024 (w tym 39 świadczenia w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego) i kwotę poniesionych wydatków na wypłatę tych świadczeń – 507.840 zł (w tym 17.396 zł w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego), wykazanych w analizowanym sprawozdaniu kontrolujący zestawili z przedłożonymi przez OPS w Trzcielcu 4 listami wypłat świadczeń wychowawczych. Kontrolującym przedłożono listy wypłat świadczeń wychowawczych, wypłaconych do 30 września 2019 r. opiewających łącznie na kwotę 507.840,01 zł. Kwota wypłaconych świadczeń we wrześniu 2019 r. w sprawozdaniu wykazana została właściwie, tzn. zgodnie z objaśnieniem nr 2 do sprawozdania, że wartości ujmuje się z dokładnością do 1 zł.

Ponadto analizie poddano dane wykazane w części E sprawozdania w zakresie liczby osób realizujących ustawę i wydatków na obsługę świadczenia wychowawczego sfinansowanych z dotacji z budżetu państwa. W sprawozdaniu jednostka podaje, że realizacją ustawy we wrześniu 2019 r. zajmowała się 1 osoba w wymiarze 1 etatu. Natomiast z liczby upoważnień pracowników do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że we wrześniu 2019 r. zadania z ustawy realizowało łącznie 4 pracowników. Z wyjaśnienia złożonego przez Kierownika jednostki wynika, że łącznie wydatki na obsługę świadczenia wychowawczego we wrześniu 2019 r. wyniosły 4.139 zł, z tego 1.735 zł to wydatki na wynagrodzenia osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę do realizacji ustawy, 2.404 zł – wydatki pozostałe (energia, prowizje bankowe, materiały biurowe i szkolenie). Kwoty w zakresie obsługi podane przez kierownika Ośrodka w wyjaśnieniu są zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu SW-G za wrzesień 2019 r.

Zatem jednostka terminowo sporządziła sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. Błędnie wskazała liczbę informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego oraz liczbę osób realizujących ustawę.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczenia wychowawczego.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie prawidłowości sporządzania sprawozdawczości w zakresie liczby osób realizujących ustawę i liczby informacji o przyznaniu świadczenia.

Na tym kontrolę zakończono i dokonano wpisu do książki kontroli pod poz.14.

Zespół kontrolny po dokonaniu analizy dokumentacji kontrolnej, stwierdził niepoprawnie sporządzone sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez jednostkę zadań z zakresu świadczenia wychowawczego w postaci wykazania nieprawidłowej liczby pracowników realizujących ustawę oraz liczby informacji o przyznaniu świadczenia.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań, zgodnie ze stanem faktycznym

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185 poz. 1092 ze zm.) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

wz. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Wojciech Perczak
Wicewojewoda Lubuski

Otrzymują: Burmistrz Trzciela